

Idioma i traducció C4 (francès)

Codi: 101383
Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500249 Traducció i Interpretació	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Joaquim Sala Sanahuja
Correu electrònic: Joaquim.Sala@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

En iniciar l'assignatura l'estudiant haurà de ser capaç de:

Demostrar que posseeix i comprèn coneixements sobre els aspectes contrastius fonamentals de la combinació lingüística i els principis metodològics de la traducció.

Aplicar aquests coneixements per resoldre problemes de traducció de textos no especialitzats en llengua estàndard de diferents tipus (narratius, descriptius, expositius, argumentatius, instructius).

Objectius

La funció d'aquesta assignatura és desenvolupar la capacitat de resolució de problemes de traducció propis de la combinació lingüística de textos no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística (mode, to i estil) i de referents culturals, així com la capacitat de resolució de problemes de textos especialitzats senzills de diversos camps.

Es dedicaran tots el crèdits a traducció.

En acabar l'assignatura l'estudiant haurà de ser capaç de:

Demostrar que posseeix i comprèn coneixements sobre els aspectes contrastius de la combinació lingüística i els principis metodològics de la traducció.

Aplicar aquests coneixements per resoldre problemes de traducció de textos no especialitzats de diferent tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i de textos especialitzats senzills de diversos camps.

Integrar coneixements per emetre judicis sobre qüestions relacionades amb la traducció de textos no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i de textos especialitzats senzills de diversos camps.

Competències

- Aplicar coneixements culturals per poder traduir.
- Comprendre textos escrits en un idioma estranger per poder traduir.
- Dominar els principis metodològics que regeixen la traducció.
- Produir textos escrits en llengua A per poder traduir.
- Produir textos escrits en un idioma estranger per poder traduir.
- Resoldre problemes de traducció de diferents camps d'especialització (textos jurídics i financers, científics i tècnics, literaris, audiovisuals, localització).
- Resoldre problemes de traducció de textos no especialitzats.

- Utilitzar els recursos de documentació per poder traduir.
- Utilitzar els recursos tecnològics per poder traduir.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar coneixements lèxics, morfosintàctics, textuais, retòrics i de variació lingüística: Aplicar coneixements gràfics, lèxics, morfosintàctics i de variació lingüística bàsics.
2. Aplicar coneixements lèxics, morfosintàctics, textuais, retòrics i de variació lingüística: Aplicar coneixements gràfics, lèxics, morfosintàctics, textuais, retòrics i de variació lingüística.
3. Aplicar els recursos de documentació per resoldre problemes de traducció: Aplicar els recursos de documentació per poder traduir textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps.
4. Aplicar els recursos tecnològics per resoldre problemes de traducció: Aplicar els recursos tecnològics per resoldre problemes de traducció de textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps.
5. Aplicar estratègies per comprendre textos escrits de diversos àmbits: Aplicar estratègies per comprendre textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps.
6. Aplicar estratègies per produir textos escrits de diversos àmbits i amb finalitats comunicatives específiques: Aplicar estratègies per produir textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps.
7. Avaluat els resultats obtinguts en el procés de recerca de la informació per poder traduir: Avaluat els resultats obtinguts en el procés de cerca de la informació per poder traduir textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps.
8. Comprendre la intenció comunicativa i el sentit de textos escrits de diversos àmbits: Comprendre la intenció comunicativa i el sentit de textos escrits no especialitzats amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, de diferents àmbits i amb diferents funcions.
9. Demostrar que es coneixen els recursos tecnològics per poder traduir: Demostrar que es coneixen els recursos tecnològics per poder editar textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps.
10. Formular adequadament les necessitats informatives per a poder traduir textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps.
11. Identificar el caràcter textual i dinàmic de l'equivalència traductora: Identificar el caràcter textual i dinàmic de l'equivalència traductora.
12. Identificar els problemes de traducció propis de cada camp: Identificar els problemes de traducció propis de cada camp.
13. Identificar els problemes de traducció propis de textos no especialitzats: Identificar els problemes de traducció bàsics de textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals.
14. Identificar la necessitat de mobilitzar coneixements culturals per poder traduir: Identificar la necessitat de mobilitzar coneixements culturals per a poder traduir textos escrits no especialitzats amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, de diferents àmbits i amb diferents funcions.
15. Identificar la traducció com un acte de comunicació adreçat a un destinatari: Identificar la traducció com un acte de comunicació adreçat a un destinatari.
16. Identificar les fonts d'informació existents (digitals i analògiques) per poder traduir: Identificar les fonts d'informació existents (digitals i analògiques) per poder traduir textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps.
17. Integrar coneixements culturals per resoldre problemes de traducció: Integrar coneixements culturals per resoldre problemes de traducció de textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps.

18. Interrogar eficientment les fonts de documentació per poder traduir: Interrogar eficientment les fonts de documentació per poder traduir textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps.
19. Produir textos escrits adequats al context i amb correcció lingüística: Produir textos escrits no especialitzats de diferents tipus amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, i textos especialitzats senzills de diversos camps, adequats al context i amb correcció lingüística.
20. Recórrer adequadament les diferents fases per a l'elaboració d'una traducció i dur a terme les tasques corresponents: Recórrer adequadament les diferents fases per a la traducció de textos escrits no especialitzats amb problemes de variació lingüística i de referents culturals, de diferents àmbits i amb diferents funcions.
21. Resoldre interferències entre les llengües de treball: Resoldre interferències entre les llengües de treball.
22. Trobar la solució traductora que convingui en cada cas: Trobar la solució traductora que convingui en cada cas.
23. Utilitzar les estratègies i tècniques apropiades per resoldre problemes de traducció: Utilitzar les estratègies i tècniques apropiades per resoldre problemes de traducció de textos escrits especialitzats senzills.

Continguts

La resolució de problemes de traducció derivats dels referents culturals: en guies turístiques, còmics, fragments de novel·les, etc.

La resolució de problemes de traducció derivats del to textual (vulgar, informal, formal, solemne, etc.): en cartes informals i formals, còmics, guions de telefilms per a adolescents, etc.

La resolució de problemes de traducció derivats del mode textual (escrit per a ser llegit en veu alta, escrit per a ser dit, etc.): en conferències, discursos (d'obertura, de clausura, etc.), guions de telefilms, etc.

La resolució de problemes de traducció derivats de l'estil del text (clar/obscur, concís/ampul·lós, rígid i arcaic/natural, etc.): en articles de premsa, fragments d'assaigs, novel·les, etc.

La resolució de problemes de traducció de gèneres administratius senzills: certificats acadèmics, documents de registre civil, etc.

La resolució de problemes de traducció de gèneres jurídics senzills: lleis, sentències, contractes, documents notariaus, etc.

La resolució de problemes de traducció de gèneres econòmics senzills: memòria anual de comptes, informe financer, etc.

La resolució de problemes de traducció de gèneres tècnics senzills: article tècnic de premsa, article de revista tècnica de divulgació, manual didàctic, entrada d'enciclopèdia tècnica, descripcions tècniques per a destinataris no experts, manual d'usuari, etc.

La resolució de problemes de traducció de gèneres científics senzills: article científic de premsa, manual didàctic, entrada d'enciclopèdia tècnica, article de revista científica de divulgació, etc.

Ús d'eines (tecnològiques i de documentació) per a la traducció de textos no especialitzats amb problemes de variació lingüística (mode, to i estil) i de referents culturals, i de textos especialitzats senzills.

Metodologia

-Resolució d'exercicis

-Tasques relacionades amb la traducció

-Resolució de problemes

-Tècniques d'aprenentatge cooperatiu

Els continguts de l'assignatura es treballaran a classe de manera pràctica. Els alumnes prepararan els exercicis o les traduccions a casa i es posaran en comú a classe.

Les traduccions han de respectar la data de lliurament. No s'acceptaran després de la data indicada.

Observacions:

1. El compliment del calendari dependrà del ritme de feina i de les necessitats del grup.

2. Els continguts d'aprenentatge -i, en conseqüència, l'avaluació- podran canviar al llarg del semestre si ho consensuen la professora i la majoria dels estudiants que assisteixen regularment a classe.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Realització d'activitats de traducció	43	1,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Resolució de problemes	18	0,72	10, 13, 20
Resolució d'exercicis	18	0,72	1, 5, 16, 21
Tipus: Supervisades			
Preparació de traduccions avaluables	23	0,92	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Tipus: Autònomes			
Cerca de documentació	15	0,6	3, 10, 16
Preparació de traduccions i treballs	70	2,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Preparació d'exercicis	28	1,12	1, 5, 6, 10, 11, 13, 20, 21

Avaluació

Es faran diversos exercicis de traducció individual, entre els quals una prova de competència traductora global, la nota de cap dels quals no superarà mai el 40% de la nota final. També s'avaluaran, en proporcions que s'indiquen en el seu moment, les traduccions i exercicis de preparació i de resolució de problemes de trasllat que es facin individualment, en grup, autònoms o tutoritzats pel docent.

S'assignarà un "no avaluable" quan les evidències d'avaluació que hagi aportat l'estudiant equivalguin a un màxim d'una quarta part de la qualificació total de l'assignatura.

En cas d'irregularitat (plagi, còpia, suplantació d'identitat, etc.) en una activitat d'avaluació, la qualificació d'aquesta activitat d'avaluació serà 0. En cas que es produeixin irregularitats en diverses activitats d'avaluació, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

S'exclouen de la recuperació les activitats d'avaluació en què s'hagin produït irregularitats (com ara plagi, còpia, suplantació d'identitat).

En el moment de lliurar la qualificació final prèvia a l'acta, el docent comunicarà per escrit una data i hora de revisió.

Revisió:

Podran accedir a la recuperació els estudiants que s'hagin presentat a activitats el pes de les quals equivalgui a un 66,6% (dos terços) o més de la qualificació final i que hagin tret una qualificació mitjana ponderada de 3,5 o més.

En el moment de lliurar la qualificació final prèvia a l'acta de l'assignatura, el docent comunicarà per escrit el procediment de recuperació. El docent pot proposar una activitat de recuperació per a cada activitat suspesa o no presentada o pot agrupar diverses activitats en una de sola.

Nota: La informació sobre l'avaluació, el tipus d'activitats d'avaluació i el seu pes sobre l'assignatura és a títol orientatiu. Aquesta informació es concretarà a començament de curs pel professor responsable de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis d'equivalència funcional i paral·lelismes lèxics	20	2	0,08	1, 2, 3, 6, 7, 12, 19, 21, 22, 23
Exercicis de traducció especialitzada (jurídico-administratiu, diplomàtics, científics)	40	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Treball final de traducció especialitzada	40	4	0,16	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 16, 17, 18, 21, 23

Bibliografia

Obres de consulta bàsiques comunes

- Delisle, Jean, *L'Analyse du discours comme méthode de traduction*, Ottawa, Editions de l'Université d'Ottawa, Cahiers de traductologie, 1980, nº 2.
- García Yebra, Valentín, *En torno a la traducción. Teoría, Crítica, Historia*, Madrid, Gredos, "Biblioteca Románica Hispánica", 1983.
- Hurtado Albir, A (edit), *La enseñanza de la traducción*, Castelló, Publicacions Universitat Jaume I, 1996.
- Ladmiral, Jean-René, *Théorèmes pour la traduction*, Paris, Payot, 1979
- Mounin, Georges, *Les Belles Infidèles* [Paris, Cahiers du Sud, 1955], Lille, Presses Universitaires de Lille, 1994.
- Mounin, Georges, *Les problèmes théoriques de la traduction* (1963), Paris, Gallimard, col.I. Tel, 1990.
- Muñoz Martín, Ricardo, *Lingüística para la traducción*, Vic, Eumo, Biblioteca de Traducció i Interpretació, 1995
- Nida, E./Taber, Ch., *Towards a Theory and practice of Translation*, Leiden, Brill, 1974.
- Rodríguez Monroy, Amalia *El saber del traductor*, Barcelona, Montesinos, 1999.
- Steiner, George, *Después de Babel (Aspectos del lenguaje y la traducción)*, Mexico- Madrid-Buenos Aires, Fondo de Cultura Económica, 1981.
- Vinay, J-P/Dalbernet, J., *Stylistique comparée du français et de l'anglais* (1959), París, Didier, 1976.

Bibliografia per a la traducció Francès-Espanyol

GRAMÀTIQUES:

- CALLAMAND, M. *Grammaire vivante du français*, París: Larousse-Clé International, 1987
- GREVISSE, M. *Le bon usage*, París: Duculot, 1986
- WAGNER, R.L. *Grammaire du français classique et moderne*, París: Hachette, 1991

ENCICLOPÈDIES:

- *Encyclopédie Universalis*, Cd-Rom
- *Le petit Robert des noms propres*, París: Le Robert, 2010

DICCIONARIS EN ESPANYOL:

- CASARES, J. *Diccionario ideológico de la lengua española*, Barcelona: Gili, 1999
- MOLINER, M. *Diccionario de uso del español*, Madrid: Gredos, 2 vol., 2ª ed., 1998 (MOLINER, M. *Diccionario de uso del español*, Cd-Rom)
- R.A.E. *Diccionario de la lengua española*, Madrid: Espasa Calpe, 2 vol., 22ª ed., 2001, Cd-Rom (www.rae.es)
- R.A.E. *Diccionario Panhispánico de dudas*, Madrid, Santillana 2ª ed., 2006 (www.rae.es)
- SECO, M. ; ANDRES, O.; RAMOS, G. *Diccionario del español actual*, Madrid: Aguilar, 1999

MANUALS D'ORTOGRAFIA:

- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. *Ortografía y ortotipografía del español actual*, Oviedo: Trea, 2004
- R.A.E. *Ortografía de la lengua española*, Madrid: Espasa Calpe, 2003

Gramàtiques:

- ALARCOS LLORACH, E. *Gramática de la lengua española*, Madrid: Espasa Calpe-R.A.E., 1994
- GILI GAYA, S. *Curso superior de sintaxis española*, Barcelona: SPES, 1993, 15ªed.
- R.A.E. *Nueva gramática de la lengua española*, Madrid: Santillana, 2 vol. 2009

Altres diccionaris:

- BOSQUE, I. (dtor.) *Redes. Diccionario combinatorio del español contemporáneo*, Madrid: SM, 2004
- CORRIPIO, F. *Diccionario de ideas afines*, Barcelona; Herder, 2000, 7ª ed.
- MARSA, F. *Diccionario normativo y guía práctica de la lengua española*, Barcelona: Ariel, 1990
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. *Diccionario de usos y dudas del español actual*, Barcelona: Bibliograf, 1998, 2ª ed.
- SECO, M. *Diccionario de dudas y dificultades de la lengua española*, Madrid: Espasa Calpe, 2000, 10 ed.

Manuale de redacció i d'estil:

- AGENCIA EFE, *Manual de español urgente*, Madrid: Cátedra, 1998, 12ª ed. (www.efe.es)
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. *Manual de estilo de la lengua española*, Oviedo: Trea, 1999

- MONTOLIO, E. (coord.) *Manual de escritura académica*, Barcelona: Ariel, 3 vol., 1999-2000
- PAIS, EL, *Libro de estilo*, Madrid: Ediciones El País S.A., 1994

Enciclopèdies:

- *Enciclopedia Universal Larousse*, 2003, Cd-Rom

OBRES DE REFERÈNCIA:

- ORTEGA, G.; ROCHEL, G. *Dificultades del español*, Barcelona: Ariel, 1995
- LÁZARO CARRETER, F. *El dardo en la palabra*, Barcelona: Círculo de lectores, 1997
- LÁZARO CARRETER, F. *El nuevo dardo en la palabra*, Madrid: Aguilar, 2003

DICCIONARIS BILINGÜES (FRANCÈS - ESPANYOL):

- Alloa, H.D.; de Torres, S.M. *Hacia una lingüística contrastiva francés - español*, Córdoba(Argentina): Comunicarte editorial
- *Dictionnaire moderne français-espagnol, espagnol-français* (García-Pelayo/Jean Tedstas), *Librairie Larousse*, París: 1967
- ROCHEL, G.; POZAS ORTEGA, M.N. *Dificultades gramaticales de la traducción al francés*, Barcelona: Ariel, 2001
- TRICÁS PRECKLER, M. *Manual de traducción francés-castellano*, Barcelona: Gedisa, 1995

CERCADORS EN FRANCÈS:

- www.google.fr
- www.google.ca
- www.yahoo.fr
- www.voila.fr
- www.nomade.fr
- www.altavista.fr
- www.francesurf.net
- www.afrik.com

DICCIONARIS EN FRANCÈS (EN LÍNIA):

- *Trésor de la langue française* www.inalf.fr/cgi-bin/mep.exe?HTML=mep_tlfi.txt
- www.le-dictionnaire.com
- www.dicorama.com
- www.dicoweb.levillage.org

ENCICLOPÈDIES EN FRANCÈS:

- *Encyclopédie Universalis* www.universalis-edu.com

· <http://www.quid.fr>

DICCIONARIS EN ESPANYOL (en línia):

* www.rae.es

· www.elmundo.es/diccionarios

· tradu.scig.uniovi.es

B/Bibliografia per a la traducció francès-català

Diccionari de la llengua catalana. 4a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.

ALCOVER, Antoni M.; Moll, Francesc de B. Diccionari català-valencià-balear. Palma de Mallorca: Moll, 1988.

PEY, Santiago. Diccionari de sinònims i antònims. 9a ed. Barcelona, Teide, 1986.

RASPALL, Joana; MARTÍ, Joan. Diccionari de locucions. Barcelona, Edicions 62, 1995.

ESPINAL, Teresa Diccionari de sinònims de frases fetes, Montcada i Reixac, UAB. Servei de Publicacions; Publicacions de la Universitat de València; Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2004.

ARITZETA, M. Diccionari de termes literaris, Edicions 62, Barcelona, 1996.

3) Diccionaris bilingües:

CASTELLANOS, Carles; CASTELLANOS, Rafael, Diccionari Francès-Català, Enciclopèdia catalana, Barcelona, 2003.

BOTET, René; CAMPS, Christian, Dictionnaire Catalan-Français. Canet, Editions El Trabucaire, 2007 (més complet que l'edició de l'Enciclopèdia dels mateixos autors)

CASTELLANOS, Carles; LENOIR, Françoise, Diccionari de Paranyes de Traducció Francès-Català (faux amis), Barcelona, Enciclopèdia catalana, 2000.

CAMPS, Christian; BOTET, René, Dictionnaire Français-Catalan d'expressions locutions e t proverbes, Canet, Editions El Trabucaire, 2006.

Enllaços web

Diccionaris catalans:

DIEC2: <http://dlc.iec.cat/>

Diccionari Alcover Moll: <http://dcvb.iecat.net/> D'ús preferente

Optimot: <http://optimot.gencat.cat>

<http://www.enciclopedia.cat/>

FREELANG. <http://www.freelang.com/freelang/> Un diccionari Francès/Català i Català/Francès de 15000 entrades que us podeu descarregar i ampliar. Aquesta pàgina ofereix moltes altres eines al traductor.

Diccionaris i enciclopèdies en francès:

Trésor de la langue française: <http://atilf.atilf.fr/tlf.htm>. D'ús preferent.

Littré : <http://littré.reverso.net/dictionnaire-francais/>

Dictionnaire de l'Académie française : <http://www.academie-francaise.fr/dictionnaire/> Larousse :

www.larousse.fr/dictionnaires

Le Dictionnaire: www.le-dictionnaire.com

Annuaire de dictionnaires : www.dicorama.com

Annuaire des dictionnaires et des encyclopédies en ligne : www.dicoweb.levillage.org

Encyclopædia Universalis : www.universalis-edu.com

Lexilogos: http://www.lexilogos.com/plan_site.htm Diccionaris antics, per a traducció diacrònica.

Altres:

Le Monde, La langue, sauce piquante: <http://correcteurs.blog.lemonde.fr/> Un blog sobre la llengua francesa i els mitjans de comunicació.

Textos complementaris :

FABRA, Pompeu, Gramàtica francesa. Barcelona, Editorial Catalana, 1919. Es tracta d'una gramàtica comparada del francès i el català. Molt interessant!

VERDAGUER, Pere, Le Catalan et le Français comparés. Barcelona, Barcino, 1976 Un recull d'articles per al gran públic, amb qüestions que poden fer reflexionar l'alumne.

VERDEGAL, Joan, La pràctica de la traducció Francès/Català. Vic, Eumo editorial, 2011

Textos complementaris de teoria:

BACARDÍ, Montserrat; i d'altres. Cent anys de traducció al català. Vic: Eumo editorial, 1998. Una selecció en la nostra història de textos catalans de teoria de la traducció.

BALLARD, M. De Cicéron à Benjamin. Traducteurs, traductions, réflexions. Lille: P.U.L., 1992 Elements per a una historiografia de la traducció francesa.

BENQUEREL, X., Les meves relacions amb... Barcelona: Editorial Selecta, 1974 Un traductor de referència parla de les seves versions.

BERMAN, Antoine.L'épreuve de l'étranger. París: Gallimard. 1984 El romanticisme alemany i la traducció. Una anàlisi dels efectes "alienants" de la traducció.

DEGUY, M., "Notes en marge du Meridien et de quelques poèmes de Paul Celan", in Ancrages, n.4-5. París: Université de Paris-VIII, 1980 Què hi ha de traduïble en un poema?

DUPRIEZ, B. Gradus. Lesprocédés littéraires. París, UGE, 1984. Diccionari de figures i de tècniques literàries

TERRY, A. "Marià Manent i la tasca del poeta-traductor", in Revista de Catalunya, n. 40 Barcelona, abril de 1990

VALERY LARBAUD, Sous l'invocation de Saint Jérôme. París, Gallimard, 1946

VALVERDE, J. M., "Mi experiencia como traductor", in Quaderns de Traducció i Interpretació, n. 2. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1983 Un cas radical de traducció "fidelista".